

VITA A ROMÁN DEMOKRATA SZÖVETSÉG VÉGREHAJTÓ
BIZOTTSÁGÁBAN AZ ODA-HOZ VALÓ VISZONYRÓL

Kolozsvár, 1945. március 11.

Készült a Román Demokrata Szövetség Végrehajtó Bizottságának 1945. március 11-i ülésén, jelen vannak prof. Aurel Coza elnök, dr. Al. Lucian, dr. L. Pop, dr. V. Bolchiş, dr. Traian Giurgiu, V. Gircoiaş, dr. L. Telia, I. Tis, dr. P. Meteş, Gh. Pop, I. Buzea, V. Erdeli, R. Blaga és dr. Gh. Ropan urak.

Dr. Traian Giurgiu úr még egyszer ismerteti az RDSZ és az ODA képviselői közötti, 1945. március 8-i tárgyalásokat. E megbeszélést úgy tűnik, Kolozs megye prefektusa, V. Pogăceanu kezdeményezte. Összefoglalva, egy, a fúzióig menő együttműködést szorgalmaztak az ODÁval.

Az elnök úr felhívja a figyelmet a meglehetősen nehéz helyzetre és megnyitja az eszmecsereét.

V. Gircoiaş úr ismerteti a politikai élet alakulását az erdélyi nemzeti párttól kezdve és felteszi a kérdést, vajon nem lehetséges-e az összes román politikai erő egyesítése? Olyan nagy-e a különbség a pártok és az Országos Demokrata Arcvonal programjai között, hogy nem tudnánk együttműködni?

Dr. Al. Lucian úr felteszi a kérdést, hogy az ODA tagjainak, hatalomra kerülvén, miért van szükségük ránk az együttműködéshez? Mivel csak így tudnának egy tekintélyt parancsoló és demokratikus kormányként az ország színe előtt megjelenni. Az ODA tagjainak a magyarokkal való együttműködése nem őszinte és az ODA a lakosság széles tömegeire szeretne támaszkodni. Mindezekből kitűnik, hogy nekünk ez nem mindegy és együtt kéne ugyan működnünk azért, hogy ellensúlyozzuk az ellenségeinket (a magyarokat), hogy elfoglaljuk a különböző [közigazgatási] állásokat és informálódjunk a tisztogatás ügyében. Ezért az szükséges, hogy egy csoportosulás opportunista érdekből részt vegyen az együttműködésben, a többi pedig maradjon hajthatatlan állásponton.

Dr. Gh. Ropan úr rámutat, hogy pont ez az, amit az ODA szeretne, az az egy szakadást, mivel ők tudják, hogy a kormányprogram alapján a történelmi pártok nem tudnak együttműködni velük.

Dr. P. Meteş úgy látja, hogy az integrálódási célunk elérése szempontjából nincs jelentősége annak, ha ezt akár az ODA-hoz való csatlakozás révén tesszük.

I. Tis: akár az ODA programja alapján is együttműködhetnénk, csak garantálják a szervezkedési szabadságunkat.

Dr. L. Lazar: Az ODA programját el lehetne fogadni, de ez a politikai lépés zavart keltene abban a szervezetben, amelynek tagjai vagyunk. A történelmi pártok ellenállása a nemzet érdekében történik, nem az ODA elleni bosszú. Ha nekünk megfelel a történelmi pártok politikája, mellettük maradunk, ha nem, levonjuk a

következményeket. Az együttműködés a történelmi pártokkal való kapcsolatok megszakítását jelentené.

Miután többen hozzászólnak, mindenki egyetért a dr. L. Lazar úr által elmondottakkal és elhatározzák, hogy egy küldöttség tárgyaljon az ODÁ-val, felajánlva az együttműködést anélkül, hogy csatlakozna az ODÁ-hoz.

A f. év március 13-i ünnepségeken az egész Szövetség részt fog venni.

K.m.f.

Elnök

Titkár

Román Országos Központi Történelmi Levéltár, Emil Hațieganu-iratok, 1635. fond, 46/1944-45. csomó, iktsz. n., 57., román nyelvű tisztázat.

MELLÉKLET:

Uniunea Democrată Română
Organizația locală Cluj

Proces verbal

Întocmit în ședința Comitetului Executiv al Uniunii Democrate Române, ținută în ziua de 11 martie 1945, prezenți fiind domnii Prof. Aurel Coza, preș., dr. Al. Lucian, dr. Laurențiu Pop, dr. V. Bochiș, dr. Traian Giurgiu, V. Ghircoiaș, dr. L. Telia, I. Tis, dr. P. Meteș, Gh. Pop, I. Buzea, V. Erdeli, R. Blaga și dr. Gh. Ropan.

Dl. dr. Traian Giurgiu face din nou o expunere asupra tratativilor dintre delegații UDR și ai FND din ziua de 8 martie 1945. În inițiativa acestei consfătuiri se pare că a avut-o pref. județului Cluj, V. Pogăceanu. În rezumat s-a cerut o colaborare care ar merge până la fuziunea cu FND.

Dl. președinte atrage atenția asupra situației extrem de grele și deschide discuțiunea.

Dl. V. Ghircoiaș face o expunere asupra mișcării politice începând cu partidul ardelean național și pune întrebarea că oare n-ar fi posibilă o unire a tuturor forțelor politice românești? Este oare deosebire între programele partidelor și a FND-ului așa de mare că nu am putea colabora?

Dl. dr. Al. Lucian pune întrebarea că ajunși la putere cei din FND de ce au nevoie de noi pentru colaborare? Fiindcă numai așa ar putea să se prezinte ca un guvern autoritar și democratic în fața țării. Colaborarea cu ungurii a FND-iștilor nu este sinceră din partea acestor din urmă și FND-ul ar vrea să se sprijine pe masele mari ale populației. Tocmai pentru aceasta nu ne este indiferent nouă și ar trebui să colaborăm, pentru a contra balansa pe dușmani noștri (ungurii), a ocupa diferitele posturi și a ne interesa în chestiunea epurației. Pentru aceasta se impune ca o grupare în interesul oportunismului să ia parte la colaborare, iar restul să stea pe poziție intransigentă.

Dl. dr. Gh. Ropan arată că tocmai aceasta este ceea ce ar dori FND-ul adică o disidență, că doar ei știu că partidele istorice nu pot colabora pe baza programului lor de guvernământ.

Dr. P. Meteș vede că pentru atingerea scopului nostru de integrare nu are importanță chiar dacă vom face acesta printr-o aderare la FND.

I. Tis am putea colabora chiar pe baza programului FND, numai să ne garanteze libertatea de organizare a noastră.

Dl. dr. L. Lazar: programul FND ar putea fi acceptat, dar este act politic care însemnează afecțiune în organizația din care facem parte. Opoziția partidelor istorice este în interesul neamului nu este o răzbunare pe FND. Dacă ne convine politica partidelor istorice rămânem alături de ele, dacă nu tragem consecințele. Colaborarea ar însemna ruperea legăturilor cu partidele istorice.

După ce iau cuvântul mai mulți, toți sunt de acord cu cele expuse de *Dl. dr. L. Lazăr* și se hotărăște ca o delegație să ia tratativele cu FND, oferând o colaborare dar fără să adere la FND.

La serbările din 13 martie a.c. va lua parte toată Uniunea.

D.c.m.s.

Președinte

Secretar